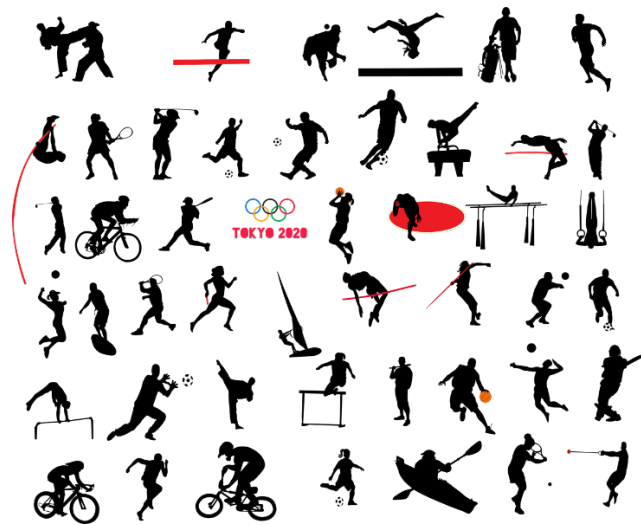

Sport in het nieuws

EK voetbal en de Olympische Spelen

Voor basis- en voortgezet onderwijs

Inhoudsopgave

Toelichting voor de docent	3
Woordenlijst	4
1. Nieuwswaarde van sport	5
2. Metaforen in de sportjournalistiek.....	7
3. Feiten en meningen in sportverslagen	8
4. Sporthelden/sport en nationalisme.....	11
5. Reclame en sport	12
6. Sportfoto's	14
7. EK Voetbal.....	15
8. Olympische Spelen.....	16

Sport in het Nieuws 2021 is een uitgave van Nieuws in de klas. De opdrachten zijn bestemd voor scholieren in bovenbouw primair onderwijs en onderbouw voortgezet onderwijs.

© Stichting Nieuws in de klas, Amsterdam
Uitgave mei 2021
Samenstelling en redactie: Janneke van Wijk
Hoofd en eindredactie: Chris van Hall
Beeld voorpagina: Pixabay

Nieuws in de klas
Postbus 12040
1100 AA Amsterdam
t: 020-4309195
e: info@nieuwsindeklas.nl
w: www.nieuwsindeklas.nl

Het kopiëren van delen ten behoeve van het gebruik door leerlingen is onbeperkt toegestaan. Het kopiëren van enig onderdeel ten behoeve van elk ander gebruik is alleen toegestaan na schriftelijk verkregen toestemming van de uitgever.

Nieuws in de klas heeft zijn uiterste best gedaan om fouten te voorkomen. Mocht u verbeteringen weten, dan horen we dat graag op info@nieuwsindeklas.nl.

Toelichting voor de docent

Sport speelt een grote rol in onze maatschappij. Sporten maakt fit en stimuleert mensen om ook veel te bewegen. Sport is ook gezond voor de economie. Veel mensen hebben banen in de sport. Sport zorgt daarnaast voor verbroedering en heeft een verbindende rol tussen landen en de politiek. Het onderwerp nieuws en sport biedt een veelzijdige insteek om met uw leerlingen het nieuws te bespreken.

Hoofdstuk 7 gaat specifiek over het EK Voetbal en hoofdstuk 8 over de Olympische Spelen. De eerste hoofdstukken zijn algemeen en kunnen bij alle sportevenementen ingezet worden.

Leerlingen die niet graag boeken lezen, zullen misschien wel graag over sport lezen. Dit lesmateriaal over sport en nieuws en biedt de gelegenheid om leerlingen leeskilometers te laten maken over hun favoriete sport. We hebben ook een woordenlijst opgenomen. Op deze manier verrijken de leerlingen hun woordenschat. De woorden uit de woordenlijst komen dikgedrukt in de opdrachten voor.

De opdrachten in deze bundel verwijzen naar actuele berichtgeving in nieuwsmedia. Om deze te kunnen maken, zijn actuele nieuwsmedia onmisbaar. We raden u aan gebruik te maken van actuele nieuwsmedia in de klas. Nieuws in de klas stelt dag- en weekbladen kosteloos beschikbaar voor het onderwijs. U vraagt hiervoor de Nieuwsservice* aan, zodat de leerlingen het nieuws kunnen volgen en de berichtgeving kunnen vergelijken en bespreken.

U kunt gebruikmaken van de Nieuwsservice van Nieuws in de klas:

- **Nieuwsservice Digitaal:** Met de Nieuwsservice Digitaal krijgen docenten en leerlingen online toegang tot de digitale edities van de nieuwstitels.
- **Nieuwsservice voor docenten:** U ontvangt twee weken lang twee exemplaren per dag van één of meerdere dag- en weekbladen naar keuze op school of bij u thuis .
- **Nieuwsservice voor leerlingen:** Alle leerlingen ontvangen twee weken lang één exemplaar van een nieuwstitel van uw keuze op hun thuisadres. U bepaalt welke leerling welke titel ontvangt en wanneer.

* Zie voor de voorwaarden: www.nieuwsindeklas.nl/nieuwsservice

Dossiers Nieuwsmedia

Nieuwstitels maken dossiers met meerdere artikelen over sport. Op de [pagina waar de laatste versie van dit lesmateriaal te vinden is vindt u ook een verzameling van deze dossiers](#). U kunt gebruik maken van deze artikelen bij de opdrachten.

Over Nieuws in de klas

Nieuws in de klas biedt docenten en leerkrachten in het primair en voortgezet onderwijs de mogelijkheid nieuwsmedia, zowel op papier als digitaal, in te zetten als lesinstrument ter bevordering van taalvaardigheid, mediawijsheid en burgerschap. Nieuws in de klas is het educatieplatform van NDP Nieuwsmedia, de brancheorganisatie voor nieuwsbedrijven.

Woordenlijst

Authentiek

Origineel, trouw aan eigen drijfveren, hoe iemand echt is.

Bronvermelding

Aangeven van de oorsprong van de informatie. In dit lesmateriaal: Noteer naam nieuwstitel, titel bericht, naam auteur, datum.

Cliché

Een uitdrukking die ooit origineel was maar vaak gebruikt wordt. Ook wel een gemeenplaats genoemd.

Commercieel

Bedoeld om winst te maken.

Criteria

Voorwaarden, condities

Domineren

Heersen, op de voorgrond treden.

Drijfveren

De basis van je doelen, de kern van je motivatie.

Framing

Een denkraam, overtuigen door gebruik te maken van een bepaalde toon. Bedoeld om een beeld of mening in een bepaalde richting te sturen.

Katern

Een bepaald gedeelte in krant of tijdschrift. Kan ook digitaal zijn. Vaak over een speciaal onderwerp, bijvoorbeeld het sportkatern in de krant. Nieuwstitels noemen dit ook wel dossier.

Kikkerperspectief

Is een perspectief, gebruikt in de fotografie en film. Het beeld is gemaakt vanuit het perspectief van een kikker dus laag bij de grond en dan naar omhoog. Hierdoor komt de persoon groot en krachtig over.

Motivatie

De reden voor iemand om tot actie of prestatie te komen.

Metafoor

Taalgebruik waarbij er een bepaald beeld wordt geschetst en een vergelijking wordt gemaakt.

Nieuwswaarde

De mate waarin iets als nieuws wordt ervaren. In de journalistiek zijn er [criteria](#) die de nieuwswaarde van een bericht bepalen.

Prioriteit

Rangschikking naar belangrijkheid

Scoren

Een punt maken, succes behalen.

Slogan

Een kernachtige korte zin, vaak gebruikt in reclames.

Solidariteit

De strijd, het belang en de wensen van een ander zijn gelijk aan die van jezelf.

Vogelperspectief

Is een perspectief, gebruikt in de fotografie en film. Het beeld is gemaakt vanuit het perspectief van een vogel dus van hoog naar beneden. Hierdoor komt de persoon kleiner over. Ook gebruikt om een overzichtsbeeld te geven.

Welbespraakt

Iemand kan makkelijk en vlot praten.

1. Nieuwswaarde van sport

Aan de hand van nieuwswaarde van een gebeurtenis wordt gekozen of er een nieuwsitem van gemaakt wordt door een nieuwsredactie. Ieder land heeft zijn eigen favoriete sporten. In Nederland is schaatsen populair. Als er Europese of Wereldkampioenschappen zijn, komt dat in het nieuws. Sport speelt een grote rol in onze maatschappij. Sporten is gezond en stimuleert mensen om ook veel te bewegen. Sport is ook gezond voor de economie. Veel mensen hebben banen in de sport. Sport zorgt ook voor verbodering en heeft een verbindende rol tussen landen en de politiek. Daarom zal je het onderwerp sport vaak in het nieuws terugvinden.

Opdracht 1

- a. Bedenk drie criteria die meewegen in het bepalen van de **nieuwswaarde** van een sportgebeurtenis. Kijk op <https://www.nieuwsindeklas.nl/nieuwswaarde>

1. ....
2. ....
3. ....

In het sportkatern van nieuwstitels komen verschillende sporten voor: Blader of swipe door de nieuwstitels.

- b. Maak een lijstje met sporten die jij het leukst vindt en zet deze op volgorde met de leukste bovenaan.

Mijn interesselijstje/ Voorkeur sporten	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	

- c. In het sportkatern van nieuwstittels komen verschillende onderwerpen voor: Analyse van sportwedstrijden of van een specifieke sporter. Achtergrondverhalen over sportclubs, interviews met sporters, artikelen over sponsors van clubs. Blader of swipe door de nieuwstittels.
- Zoek in nieuwstittels naar artikelen over sportwedstrijden of sporters en noteer deze. Neem daarbij **bronvermelding** op. Welke vind je het belangrijkste? Deel de sportonderwerpen in op je eigen **prioriteit**.

Sportonderwerp	Naam nieuwstittel	Titel bericht	Naam auteur	Datum
1.				
2.				
3.				
4.				

Extra opdracht

Kies de kranten van één dag en vergelijk de hoeveelheid aandacht die verschillende nieuwstittels aan sport op die dag besteden.

Welke sport verdient volgens jou meer aandacht en welke sport minder? Geef aan waarom je dat vindt.

.....

.....

.....

.....

2. Metaforen in de sportjournalistiek

Sportjournalistiek heeft als functie om informatie te geven over de sport en om amusement te bieden aan de lezer. Sportjournalisten gebruiken vaak metaforen om hun verhaal begrijpelijk, overtuigend en met emotie over te brengen. Bij sport worden vaak oorlogs- of strijdmetaforen gebruikt. Woorden als de aanval, tweegevecht, defensie, afmaken zie je vaak terug in artikelen over sport. Sporters worden in wedstrijdverslagen regelmatig beschreven in termen van fysieke aspecten zoals snelheid, lenigheid, lichaamsbouw, schotkracht enzovoort. Daarnaast worden mentale aspecten genoemd zoals leiderschapskwaliteiten, overzicht en intelligentie.

Opdracht 2

- a) Zoek naar wedstrijdverslagen in het nieuws en noteer twee of drie **metaforen** en fysieke en mentale beschrijvingen over de sporters.

.....
.....
.....

- b) Hebben de metaforen een positieve of negatieve bijklank (de connotatie)? Leg je antwoord uit.

.....
.....
.....

Sportmetaforen in de politiek

In verslaggeving over politiek of verslaggeving in verkiezingstijd worden ook vaak metaforen uit de sport gebruikt. De term 'speelveld' wordt gebruikt om de plek waar politiek bedreven wordt uit te drukken. Als politici hun punt maken in een debat of tijdens de verkiezingen, dan 'scoren' ze goed. De woorden 'competitie' en 'domineren' zijn woorden die zowel in de sportverslaggeving als in de politieke verslaggeving terugkeren.

Opdracht 3

- a) Ga op zoek in nieuwstitels naar koppen over politiek. Kom je sporttermen tegen? Noteer deze of verzin er zelf een aantal bij een nieuwsartikel over politiek.

.....
.....
.....

- b) Zijn er sportmetaforen te vinden in relatie tot Corona? De race om de vaccins etc. Noteer ze hieronder of verzin er zelf twee.

.....
.....
.....
.....

c) Ga in de nieuwstitels op zoek naar [opinieartikelen](#) waarin de journalist zijn mening geeft over sport.

Onderwerp	Naam nieuwstitel	Titel artikel	Naam auteur	Datum

3. Feiten en meningen in sportverslagen

Een feit is iets dat vaststaat en dat je kunt bewijzen (objectief). Een mening staat niet vast, het is persoonlijk en een mening kan per persoon verschillen (subjectief). In een nieuwsbericht moet het duidelijk zijn of het gaat om een feit of om een mening.

In een sportverslag staan vaak beiden.

Als een sportverslag in de krant verschijnt is de uitslag van de wedstrijd al bekend. Het is dus voor de journalist belangrijk om een interessant verhaal over de wedstrijd te schrijven. De overtredingen in een wedstrijd zijn bijvoorbeeld spannender om over te schrijven dan uitgebreid over de uitslag die toch al bekend is.

Meningen in een sportverslag komen vaak van de sporters zelf. Een citaat van een sporter met een mening is interessanter dan de mening van de journalist.

Sportcommentatoren geven wel uitgebreid hun mening, dat is juist de bedoeling.

Opdracht 4

- In elk sportverslag komen de 5W1H voor. Zoek twee artikelen op en noteer de 5W1H hieronder.

Artikel 1:

▪ **Wie:** Wie spelen er mee in de wedstrijd of over wie gaat het artikel?

.....

▪ **Wat:** wat is er precies gebeurd? Een wedstrijd of een blessure of een sportclub heeft zich geplaatst voor een wedstrijd.

.....

▪ **Waar:** Op welke plek is het sportevenement ? Dit kan heel specifiek zijn, bijvoorbeeld een stad in een land.

.....

▪ **Wanneer:** Op welke datum is de wedstrijd geweest of gaat het gebeuren?

.....

▪ **Waarom:** Waarom is het gebeurd? Kampioenschappen, vriendschappelijke wedstrijd?

.....

▪ **Hoe:** Hoe verliep de wedstrijd? Waren er overtredingen, hoe was de sfeer?

.....

Artikel 2:

▪ **Wie:** Wie spelen er mee in de wedstrijd of over wie gaat het artikel?

.....

▪ **Wat:** Wat is er precies gebeurd? Een wedstrijd of een blessure of heeft zich geplaatst

.....

▪ **Waar:** Op welke plek is het sportevenement ? Dit kan heel specifiek zijn, bijvoorbeeld een stad in een land.

.....

▪ **Wanneer:** Op welke datum is de wedstrijd geweest of gaat het gebeuren? ▪ **Waarom:** waarom is het gebeurd?

.....

▪ **Waarom:** Waarom is het gebeurd? Kampioenschappen, vriendschappelijke wedstrijd?

.....

▪ **Hoe:** Hoe verliep de wedstrijd? Waren er overtredingen, hoe was de sfeer?

.....

- b. Lezers van nieuwsmedia reageren op het nieuws aan de hand van feiten en meningen. Ga op zoek naar ingezonden brieven in de nieuwstitels of naar online reacties. Op [NUjjj](https://www.nu.nl) van NU.nl kun je reacties vinden. Ga op zoek naar onderwerpen over sport.

Reden en aard van de reactie	Ingezonden brief	Online reactie
Is tevreden over iets (waarover?)		
Ontevreden over iets (waarover?)		
Boos op een persoon (welke club?)		
Heeft een goed idee (welk idee?)		
Heeft veel verstand van deze sport(waar leid je dat uit af?)		
Maakt een grap		
Gebruikt ironie*		
Helder betoog (wat zijn de argumenten)		
Is ongenueanceerd (welke nuance ontbreekt?)		

- c. Schrijf nu zelf een reactie op een sportartikel dat je gevonden hebt.

.....

.....

.....

.....

4. Sporthelden/sport en nationalisme

Sport komt in alle landen van de wereld voor. Bijna elk land kent topsporters. Op Europese of Wereldkampioenschappen, tijdens Olympische Spelen presenteert ieder land de eigen sporters met trots. Er hangen vlaggen van het eigen land, het volkslied wordt gezongen en de sporters spelen in shirtjes met de nationale kleuren. Op deze manier ontstaat er een wij-gevoel.

Sporters kiezen hun club ook op basis van commerciële overwegingen. Spelers van allerlei nationaliteiten worden gekocht en verkocht. Nederlandse voetballers spelen bijvoorbeeld voor Spaanse clubs. Omdat ze dan ook in een Spaanse stad wonen voelen ze zich ook verbonden met de Spaanse stad en hun teamgenoten. Zo ontwikkelen sporters niet alleen een nationale identiteit maar ook een internationale identiteit.

Opdracht 5

- a. Ga in de nieuwstitels op zoek naar artikelen en foto's van sporters. Noteer uit welk land de sporter of de club komt. Noteer ook de **bronvermelding**.

Land van de sportclub of sporter	Naam nieuwstitel	Titel bericht	Naam auteur	Datum

- b. Wat vind je belangrijk voor een topsporter die interviews geeft? Zet de nummers in je eigen volgorde van belangrijkheid

- Heeft veel kennis van de sport
- Speelt in veel wedstrijden mee
- Uiterlijk
- **Welbespraakt**
- Is actief op sociale media
- Is **authentiek** in het geven van reacties
- Eerlijkheid
- Komt sterk over
- Laat niet over zich heen lopen
- .....

- c. Zoek een artikel en foto waarin het gaat over Nederlandse sporters. Oranje is de nationale kleur. Hebben andere landen ook een kleur? Ben jij altijd voor Nederland? Waarom wel of niet? Schrijf een kort stukje over bovenstaande vragen en hoe je dat terugziet in de foto's en artikelen. Maak gebruik van feiten en sluit af met je mening.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Reclame en sport

Sport wordt voor een deel mogelijk gemaakt door reclame en sponsoring. Reclame is commerciële communicatie om iets of iemand te promoten. Bedrijven sponsoren soms individuele sporters maar ook vaak hele sportteams. Of een bedrijf sponsort een sportevenement. Dit zie je vaak terug in de naam. Hele voetbalclubs zijn in handen van bedrijven. Zo toont Spotify belangstelling om de voetbalclub Arsenal te kopen van een Amerikaanse eigenaar.

De naam van het bedrijf, de sponsor zie je terug op de kleding van de sporters. Sportclubs verkopen ook uitzendrechten aan media. Dan heeft een bepaald kanaal het recht om de wedstrijden uit te zenden. In de pauze van de wedstrijd wordt er ook reclame vertoond. Dit brengt weer geld in het laatje (zie woordenlijst cliché).

Opdracht 6

- a. Ga op zoek naar artikelen over sport in nieuwsmedia en noteer de sponsor van de club. Noteer ook de **bronvermelding**.

Onderwerp	Naam nieuwstitel	Titel bericht	Naam auteur	Datum	Sponsor

- b. Ga op zoek naar artikelen in nieuwsmedia en noteer de advertenties op die pagina. Zie je geen advertentie? Verzin een advertentie die bij dat sportonderwerp past.

Onderwerp	Naam nieuwstitel	Titel bericht	Naam auteur	Datum	Advertentie

Extra opdracht

Verzin een mooie **slogan** voor een sportclub naar keuze.

.....

.....

.....

.....

6. Sportfoto's

Sportfotografen letten niet alleen op de actie maar ook op de emoties bij de sporters. Net als bij andere foto's zie je dat sportfoto's vanuit drie verschillende standpunten gefotografeerd zijn. Midden, laag en hoog. Om de sporter een beetje op een voetstuk te plaatsen, te verheerlijken, kiest de fotograaf voor een kikkerperspectief. Bij voetballers zal de fotograaf vanuit zittende houding fotograferen. Als hij fotografeert vanaf statief zal het statief iets lager staan. Het kan natuurlijk ook anders. Voor een vogelperspectief zal de fotograaf kiezen als hij of zij het volle stadion wil laten zien of de veldverdeling.

Opdracht 7

- a. Ga in de nieuwstitels op zoek naar foto's van sporters. Beschrijf hoe de sporters in beeld gebracht zijn. Let op verschillende camerastandpunten bij het beeld zoals **kikkerperspectief** en **vogelperspectief**. Let verder op kleurgebruik, de positie waarin de sporter geplaatst staat en de attributen die op de foto staan.

Camerastandpunt	Naam nieuwstitel	Titel bericht	Naam auteur	Datum

- b. Uit onderzoek blijkt dat vrouwelijke atleten vaak poserend worden afgebeeld, als modellen, terwijl mannelijke atleten vaker in actie op foto's verschijnen. Ga op zoek naar geposeerde foto's en foto's in actie van mannelijke en vrouwelijke sporters. Kom jij dit verschil ook tegen of juist niet?

.....

.....

- c. Bereid een stelling voor en schrijf een korte column hierover of hou een korte presentatie in de klas.

.....

.....

.....

.....

.....

7. EK Voetbal

Het EK voetbal wordt gespeeld van 11 juni 2021 tot en met 11 juli 2021. Amsterdam is een van de twaalf speelsteden. Het Nederlands Elftal speelt alle groepswedstrijden in de Johan Cruijff Arena. Zie het volledige [speelschema EK 2021](#). Door Corona mogen landen nu 26 spelers oproepen in plaats van 23. Als er dan een speler toch besmet raakt met Corona kunnen ze dit beter opvangen.

Opdracht 8

Voetballers geven vaak voor of na de wedstrijd interviews. In nieuwsartikelen gebruiken journalisten de citaten in het artikel zelf of vaak als kop boven een artikel.

- Ga in nieuwsbronnen op zoek naar voorbeelden van interviews, noteer citaat en noteer bronvermelding.

Citaat Voetballer, Coach	Naam niewstittel	Titel bericht	Naam auteur	Datum

Opdracht 9

Veel sporters krijgen mediatraining om geen fouten te maken bij interviews. Daardoor reageren veel voetballers ongeveer het zelfde en geven daarbij vergelijkbare antwoorden.

- Geef een persconferentie met zoveel mogelijk voetbal clichés of juist authentieke uitspraken. Laat je inspireren door voorbeelden uit tekstinterviews of interviews op beeld.

Authentiek: 'Voetbal is simpel, maar het moeilijkste wat er is, is simpel voetballen.' (Johan Cruijf)

Clichés: 'De tegengoal viel op een ongelukkig moment.' 'Dat is aan de trainer' 'We kwamen niet aan voetballen toe.' 'Een wedstrijd tegen (..) is altijd heel speciaal.' 'Het is een teamprestatie het gaat niet om individuele spelers'

.....

.....

.....

.....

.....

8. Olympische Spelen

De Olympische Spelen worden om de vier jaar georganiseerd in een gastland. Ze staan gepland voor 23 juli tot en met 8 augustus 2021 in Tokio. De sportprestaties van de sporters zijn niet alleen belangrijk voor de sporters maar ook voor het land waar ze vandaan komen. Hoe meer medailles hoe sportiever het land en hoe beter de sportvoorzieningen. Daarmee kunnen land zich profileren. Het internationaal Olympisch Comité heeft een aantal regels die gelden bij de Olympische Spelen. Regel 50 is: "Geen enkele uiting van politieke, religieuze of raciale propaganda is toegestaan op het terrein van de Olympische Spelen."

Sinds de Black Lives Matter-protesten, die vorig jaar begonnen nadat de zwarte Amerikaan George Floyd omkwam door politiegeweld, wordt bij veel sportwedstrijden stilgestaan bij de strijd tegen ongelijkheid en discriminatie. In Amerikaanse sporten, maar ook bij bijvoorbeeld Formule 1-races en Europese voetbalduels, wordt door sporters geknield als protest tegen racisme.

Er is natuurlijk wel vrijheid van meningsuiting. Daarom mogen atleten wel in interviews en persconferenties hun mening zeggen [IOC verbiedt politieke boodschappen van atleten ook tijdens Spelen in Tokio | NU - Het laatste nieuws het eerst op NU.nl](#)

Opdracht 10:

Ga op zoek in nieuwstitels aspecten van de strijd tegen discriminatie en naar **solidariteitsbetuigingen**.

- a. Noteer de verschillende onderwerpen die je tegenkomt.

.....
.....
.....
.....
.....

- b. Maak een volkslied en schrijf een couplet over een van de onderwerpen die je bij a. bent tegengekomen rond solidariteit en de strijd tegen discriminatie.

.....
.....
.....
.....

- c. Maak een eigen krant over de Olympische Spelen met www.nieuwstool.nl.

.....
.....
.....
.....